

Beg pred smrtjo

Huda nevihta na Triglavu

Bilo je poletje 1972. Danes lahko rečem, da je bilo povprečno leto, takrat pa se ni zdelo tako. Tistega leta je moj brat končal osnovno šolo. Za nagrado je šel v šolsko kolonijo v Karigador, jaz kot mlajši pa sem bil doma. Sestra, ki je že imela svojo družino in je bila zaposlena, se je s sodelavkami dogovorila za izlet na Triglav. Seveda je ta novica prišla do moje mame, saj je bilo potrebno varstvo za sestrina otroka, jaz pa sem prosil, če bi lahko šel zraven v gore. Najprej je privolila mama, nato pa še sestra.

Tako se nas je odpravila skupina znancev na Triglav. Z Raven smo bili moja sestra Marija in njen mož Slavko Blatnik, Vikica Grilc, Jože Jakob, Franc Adamič, ki je bil voznik kombija, in jaz. V Slovenj Gradcu so se nam pridružili še Jože Šisernik - Jošt, Minka in Mojca.

Jože in Jošt sta se kot izkušena planinca odločila za Tominškovo pot, kar je pomenilo približno osem ur hoje, in med občudovanjem Triglavske severne stene smo začeli pohod proti vrhu našega očaka. Vreme je bilo prijetno toplo in suho, visokogorsko, pogled pa nam je segal po okolici in v dolino Vrat. Steza, obrasla z drevesi in posuta z drobirjem, se je vila cikcak. Po poldnevu smo prišli v območje megle, kar hitro je postalo hladno, zato smo se morali obleči in postati previdnejši, saj so skale postajale vlažne in je bilo nevarno za zdrs. Okolica je postala alpska, skalnata, pot vklesana v skale, ob njej jeklenice, klini, pogled v dolino nam je zakrivala megla. Kakor smo prej hodili sproščeno, smo zdaj strnili vrsto in drug drugega opozarjali o nevarnostih. Na čelu kolone je bil Jošt, tudi gorski reševalec, na koncu pa Jože. Jože je bil sploh zagnan. Bil je invalid brez ene roke, vendar je vse opravil sam, od vezanja vozlov, obuvanja, oblačenja ... Nekje na višini dva tisoč metrov, po petih urah hoje, nam nasproti pride planinec in prosi za pomoč. Njegovemu sinu je zdrsnilo in padel je približno tri metre globoko v žleb s snežno zaplato. Zeblo ga je in imel je poškodovano roko ali nogo; ne spomnim se točno. Jošt mu je svetoval, naj gre raje do kočice na Kredarici in tam pokliče pomoč, saj je do Aljaževega doma v Vratih precej dlje. Obrnil se je in šel proti Kredarici, mi pa smo kmalu prišli do poškodovanega fanta, ki je bil v žlebu pod zavarovano potjo med skalo in snegom. Njegova mama mu ni mogla pomagati, lahko se je z njim samo pogovarjala in ga bodrila. Fant, bil je približno mojih let, 13 ali 14, je jokal, saj ga je bolelo pa še strah ga je bilo. Naša skupina je previdno prečkala snežno zaplato in na drugi strani napravila mini tabor. Jože in Jošt sta se navezala in zavarovala. Jošt se je spustil do fanta in rešila sta ga iz žleba. Naredil je še sidrišče in fanta ter mamo zavaroval, tako da sta brez skrbi počakala na reševalce.

Začetek pohoda na Triglav. Stoji Slavko Blatnik, z leve Minka, Jaka, Jože, Mojca; z leve stojijo Franc, Marija Blatnik, Vikica in na vrhu klina Emil. Fotografirano 28. 7. 1972 v Vratih. Arhiv Emila Pušnika

Malo pod vrhom Tominškove poti se je megla razkldila, posijalo je sonce in pot smo nadaljevali v soncu. Pred nami je bil Triglavski ledenik, ki je bil takrat res še ledenik. Stopinje so bile vsekane v sneg in treba je bilo iti po njih.

Nadaljevali smo do kočice na Kredarici in popoldne okrog četrte ure zaključili prvi del ture. Bolj ko se je bližal večer, več je bilo pohodnikov oz. planincev. Slišal si različne narečne govornice, skoraj bi lahko rekel Slovenijo v malem. Vsi so bili veseli, da so že prišli do Kredarice. Prihajali so z različnih smeri, vsak je bil ponosen na prehojeno pot in se veselil zaslužene počitka. V koči je postajalo vedno bolj živahno. Pijača, jedaja, veselje, pesem ...

Ob šestih zjutraj je bilo mrzlo, megleno in nič kaj prijazno vreme. Samo da ne sneži in dežuje, smo se tolažili. Pri zajtrku v koči ni bilo veliko ljudi, saj so že

Na Triglavskem
ledniku pred
50 leti, v ozadju
Triglav. Od leve:
Slavko, Marija,
Vikica, Jože,
Franc in Emil.
Fotografirano
28. 7. 1972.

Foto Slavko Blatnik

šli na vrh. Mi smo se odpravili ob osmi uri. Toplo smo se oblekli, nahrbtnike pa pustili v koči. Iz Luknje se je dvigala megla. Starejši gospod, član delovne ekipe na Kredarici, je razlagal, da če je v Luknji megla, je rado slabo vreme. Ampak mi smo bili sproščeni, saj je bila za nami prespana noč in bili smo polni energije.

Plezamo, prijemljemo se za jeklenice, uporabljamo kline, ni nam težko. Za nami se vije kolona pohodnikov, hodimo v gosjem redu. Mrzlo je, imamo zimska oblačila, bunde, rokavice, kape. Veter in megla se tako kot mi dvigujeta proti Malemu Triglavu.

Ob dotiku jeklenice preskoči iskra, v ozračju se pojavlja statična elektrika, Mojca se rada poigra in pokaže, kako preskoči iskra z njenega prsta na jekle-

nico. V zraku se pojavijo nekakšne statične kroglice, ki oddajajo zvok, brenčijo kot čmrlji. Te kroglice se zapletejo v lase, ki gledajo izpod kap in rut. Jošt, ki vodi našo kolono, opazi dogajanje in nas opozori, naj hodimo sklonjenih glav. Na grebenu proti vrhu smo sami, drugi hodijo za nami. Jošt malo pod vrhom omeni, da je blizu bivak, kjer lahko počakamo, da morebitno neurje mine. Na vrhu prosimo zanamce, da nas fotografirajo, vpišemo se v zvezek in odpravimo se nazaj proti koči.

Veter, sodra in grmenje so vse bliže, kot da bi grmelo nad Rjavino in Malim Triglavom, vse odmeva okoli nas. Jošt gre prvi, jaz za njim, za mano Marija in Slavko ter preostali naši, Jože je zadnji. Bolj ko se bližamo sedlu Malega Triglava, glasnejše je grmenje, odmeva po prostranosti, megle se malo raztegnejo, bliska povsod okrog nas, grozno je. Jošt me drži za roko, hodiva sklonjenih glav. Ko se posveti in v najini bližini zažarijo črte ter žareče "kače" letajo pred našimi očmi, se skloniva za skalo. Sika, pritisk je tako močan, da Jošta potisne stran od mene. Vidim ga, kako se oprijemlje skale. Za vso to svetlečo grozo pa se od zadaj zasliši zvok, ki ni grmenje, temveč bobnenje, ki prihaja iz globin. Jošt me v trenutku prime, potegne in že drviva proti Malemu Triglavu. "Ne se ozirati," mi pravi, "samo naprej greva!" V zraku je vonj po žeplu, smodniku, sodri, skale so mokre.

Bliski in grmenje se oddaljujejo. Tudi sodra se umiri in nastane popolna tišina. Prideva na Mali Triglav, kjer so imeli drugi pohodniki shranjene nahrbtnike. Ti so razmetani po okolici, tam vidim človeka, modrega v obraz, ustnice krvave, potolčeno čelo, naprej nad potjo drugega, širi še se vonj po zažganem. Ne moreva pomagati, samo nadaljujeva pot. Ivan me vleče: "Ne glej, pob, greva, greva!" V zavetju Malega Triglava se

Na vrhu Triglava;
s palico Slavko,
Marija, Mojca, Jaka,
Emil, stojijo od leve:
Minka, Franc, Jože in
Vikica. Fotografirano
29. 7. 1972.

Arhiv Emila Pušnika

Prati večeru so se megle razkadile. Posijalo je celo sonce, toda vsi smo tiho žalovali za umrlimi planinci. Slikano 29. 7. 1972 na Kredarici, zadaj pot na Triglav. Emil, Marija, Vikica in Franc. Foto Slavko Blatnik

vsa zadihana ustaviva, ne veva, kako je z našimi. Jošta vprašam, ali je bil tisti človek mrtev. Prikima. "Kaj pa ostali?" "Jih nisem videl," mi reče. Noče mi povedati, čeprav jih je videl, kot sem jih videl jaz ... Prideta Slavko in Marija. "Samo rebra me bolijo, me je vrglo na stran," pravi Slavko. "Samo da ni hujšega, gremo dalje." Ne vem, kako sem prišel z Malega Triglava na Kredarico, kar naenkrat smo bili pri koči. Tam pa tišina. Jošt je šel k točki GRS in podal poročilo, da so sprožili re-

ševalno akcijo. Potem me je poklical k sebi, stopila sva do šanka in naročil je dva vinjaka: "Emil, potreben si ga, jaz pa tud'." Vmes mi je naročal: "Ne pravi okrog, kaj si videl. Ko bodo prišli reševalci, bodo oni podali poročilo." Ne vem, kdaj so drugi iz naše skupine, Vikica, Franc, Minka, Mojca in Jože, prišli z gore. Potem so pripovedovali, da so zadnji šli dol. Vmes so srečali dva planinca, ki sta šla gor, a so jima to odsvetovali.

Na koči je bilo zelo žalostno vzdušje, tisti dan ni nihče šel na Triglav. Helikopter ni mogel pristati zaradi megle, tako da so reševalci morali z vso opremo peš iz Vrat na Kredarico. Zvečer je eden povedal, da so jih ob enajsti uri poklicali z milice, da je na Triglavu strela ubila planinca in da morajo iti reševat ljudi, da je kar nekaj ranjenih. Miličniki so jih s kombijem pripeljali do Aljaževega doma. To so bili jekleni fantje, saj so za pot iz Vrat do Kredarice s težko opremo potrebovali manj kot pet ur. Pred tem pa so bili v službi. Ko se je Jošt z njimi pogovarjal, jih je vprašal tudi po fantu, ki ga je oskrbel na Tomiškovki poti. Eden od reševalcev je povedal, da je bil tudi prejšnji dan zraven, ko so reševali tistega fanta. Res so bili zlati fantje.

Naslednji dan smo v miru sestopili čez Prag do Aljaževega doma, kjer nas je čakal kombi. Čim prej smo želeli priti domov, zato smo se ustavili samo na Brezjah in pomolili sv. Mariji za srečno vrnitev domov. Doma nas je mama pričakala v solzah, srečna, da smo se vrnili, saj bi lahko izgubila hčerko in sina, njena vnuka pa očeta in mamo. Pozneje smo izvedeli, da so Franc, Slavko in Jože po vrnitvi domov poiskali zdravniško pomoč zaradi udarca ob skalo.

Sestra me še zdaj včasih pokliče in vpraša, ali se spomnim našega pohoda na Triglav. Da, vsem nam je ostal spominu, v zavesti. Letos je minilo petdeset let od tega dogodka. Tisto poletje je bilo zadnje, ki smo ga preživeli kot družina. Naslednje leto poleti je umrla mama in družinsko sočutje in povezanost sta se izgubila ... ○

Slikano na Kredarici 29. 7. 1972. Od leve: Slavko Blatnik, njegova žena Marija, Emil Pušnik, Viktorija Grilc in Franc Adamič. Arhiv Emila Pušnika